

Характеристика музею «Краєзнавчий», «Зразковий»

Відповідно до наказу № 21 по СПТУ – 21 від 31 серпня 2000 року Про заснування музею «Історія рідного краю»

В зв'язку з тим, що учнями та працівниками навчального закладу зібрана відповідна кількість експонатів, за якими створено музей що має чотири експозиційні розділи:

1. Назва розділу: «Життя та побут селян - поліщуків кінця ХІХ - ХХ століття». На основі представлених експозицій, речових експонатів, можна познайомити відвідувачів з географічним положенням Полісся, громадським побутом та життям селян кінця ХІХ - ХХ століття, народними архітектурними господарськими та житловими спорудами, сільськогосподарськими знаряддями праці, традиційними промислами і ремеслами поліщуків, одягом та способами його виготовлення, народним мистецтвом поліщуків.
2. Назва розділу: «Наш край в роки Другої світової війни». Завдяки експозиції цього розділу відвідувачі знайомляться з початковим періодом і розстановкою бойових сил, антинацистським рухом на Рівненщині з визволенням та захистом Сарненщини.
3. Назва розділу: «Історія створення та розвитку державного професійного навчального закладу СПТУ – 21. Завдяки фотографіям та стендам відвідувачі даної експозиції дізнаються про історією створення та розвитк нашого навчального закладу.
4. Назва розділу: «Національний одяг та предмети народного вжитку Західного Полісся». Дана експозиція ознайомлює відвідувачів з вишиванками та предметами побуту поліщуків.

В музеї створено стенд, присвячений історії державотворення України. На стенді також розміщена інформація про Революцію Гідності та події антитерористичної операції, та наших земляків – учасників АТО.

Історія створення музею

Становлення народно-традиційної культури українців тривало довгі століття.

Щоб створити культурно-побутове, традиційно-виробниче, моральне, духовне явище, яке сприймається усім народом, стає його суттю, відбувається складний процес добору. Бо лише те здобуває право на існування, що відповідає багатьом компонентам буття людського колективу, характеру людини. Упродовж багатьох століть український народ безупинно творив своє, тільки йому властиве духовне середовище, наповнюючи його своєрідними обрядами, ритуалами, піснями... Фактично формувався внутрішній світ українців, осягався весь навколишній простір, закладалися світоглядні засади.

Саме сьогодні громадянам, особливо молоді, необхідно пізнати і зрозуміти велич нашої народно-традиційної культури, її одвічний гуманізм, щоб врівноважити свої вчинки, спрямувати їх на утвердження української

державності, моралі, духовності, щоб не було утисків тим, хто живе на етнічній українській землі. Молодому поколінню варто зрозуміти особливості української душі. Для цього в музеї ліцею ми намагаємося розкрити зміст історії краю, його матеріальну та духовну культуру.

Музей ліцею створений у 2000 році колективом державного професійно-технічного навчального закладу «Сарненський професійний аграрний ліцей».

Цьому передувала копітка робота й учнів навчального закладу. Експонати із сіл Сарненського, Дубровицького та Володимирецького районів були зібрані учасниками гуртка «Пошук», який нині проводить роботу зі збору матеріалів про історію сіл Сарненського району. Ми шануємо кожну річ, як згадку про минуле, як частину історії нашого Поліського краю.

В музеї є чотири відділи. В першому розміщені кам'яні знаряддя праці III-II тис. до н.е., а далі погляд привертають знаряддя праці наших дідів-прадідів: серпи, сокири, рубель, яким колись господині прасували одяг.

Наступний розділ присвячений подіям Другої світової війни. Оскільки в нашому районі відбулося чимало воєнних дій, викладачі та учні ліцею вшанували ветеранів, які проявили мужність, звільняючи наш край від окупантів та їх прислужників. Варто відмітити, що окремі з них після війни повернулися працювати в наш навчальний заклад.

В другому розділі виставлені стенди, присвячені бойовому шляхові 143 та 397 стрілецьких дивізій, 148 авіаполку, які звільняли місто Сарни від німецьких окупантів.

Не можна оминати поглядом стенд, який присвячений затонулій в річці Случ самохідці, яка на даний час є історичною пам'яткою Другої світової війни в нашому місті. На стенді бачимо фотографії першого огляду самохідки, підняття з дна річки Случ останків загиблих героїв (О.Г. Явдошина; О.М. Марченка). Тут виставлені на огляд і фотографії інших сарненчан – учасників Другої світової війни.

До уваги відвідувачів стенд, на якому можна побачити всю силу руйнації, яку заподіяла нашому краю Друга світова війна (копії фотокарток, на яких зображено звірства, окупантів та страждання, біль українського народу).

Не могли оминати засновники музею і війни в Афганістані. Окремі учні ліцею проходили там військову службу, та не всі повернулися додому. Пам'ятна дошка «Згадаємо всіх» присвячена воїнам, випускникам ПТУ – 21, так називався наш заклад раніше, які загинули в Афганістані, виконуючи свій інтернаціональний обов'язок.

Третій розділ музею присвячений історії ліцею. Тут бачимо фотографії випускників 1951 р., тоді ще «Сарненської школи механізації сільського господарства» (3 група трактористів), фото випускників «Сарненського училища механізації» 1954р., випускників СПТУ №1 1968 – 1970 рр. В цій частині музею є також роботи членів гуртка технічної творчості. Виставлені моделі інкубатора, пилорами, картоплекомбайна КК1-г, гусеничного трактора та інші.

Не можуть оминати відвідувачі і експозицію, яка переносить нас у світ вишиванок та предметів побуту простого мешканця Полісся. На виставці в цій

частині музею - вишиті полотняні сорочки з сіл Чудель та Цепцевичі; весільні полотняні рушники вишивальниць з міста Сарни та смт. Степань, покутний рушник Красько М.Г., село Чемерне. Предмети побуту, які тут виставлені, дозволяють переноситись у повсякденне життя наших пращурів. Ми бачимо личаки, постолі, маслобійку, ночви, тріпачку, рубель.

Хоч музей невеликий, але наявні тут експонати дозволяють подорожувати часом, бачити як жили наші предки в минулому. В музеї ми проводимо оглядові екскурсії, для учнів I курсу, уроки історії, уроки пам'яті.

В музеї ліцею оформлено стенд присвячений пам'яті героїв Небесної сотні та воїнів загиблих в АТО, адже за цілісність України поклали життя молоді патріоти сарненщини: Ярослав Куришко загинув у битві під Донецьком та Сергій Баранов-Орел загинув під час обстрілу в Донецькому аеропорту.

Всі розділи музею мають велике значення для нашого ліцею, адже кожен повинен знати минуле, своїх предків, Батьківщини. Ми і надалі будемо працювати над поповненням музею, щоб зберегти пам'ять про наше минуле для майбутніх поколінь. Адже ще М.Т. Рильський писав: «Хто не знає минулого, той не вартий майбутнього».

Педагогічний та учнівський колективи постійно, по можливості, допомагають поповнювати музейну колекцію новими експонатами.

В навчальному закладі діє клуб «Турбота». За учнями груп закріплені ветерани праці, учасники Другої світової війни, яких вони відвідують, надають посильну допомогу по господарству, вітають зі святами, запрошують в ліцей на зустрічі.

Дирекція навчального закладу, кожного року, в День воїнів-інтернаціоналістів відвідують та надають матеріальну допомогу батькам учнів ліцею, що загинули в Афганістані виконуючи інтернаціональний обов'язок.

Щорічно в ліцеї проходить шаховий турнір «Пам'яті воїнів-інтернаціоналістів – випускників ліцею», які загинули в Афганістані. А також протягом року проводяться відкриті виховні години до визначних та пам'ятних дат.

На базі музею діє пошукова секція, основу якої становлять члени гуртка «Пошук». Спогади Смицької Устими Микитівни 1932 року народження (Глушицький хутір Сарненського району) про роки Другої світової війни збрала учениця Кністова Наталія Леонідівна, учень Тарапан Богдан Петрович записав спогади бабусі Денисок Степаниди Василівни 1935 року народження, с. Немовичі Сарненського району про повоєнне становище сільського населення.

Учні гуртка беруть участь у конкурсах, де мають свої досягнення:

Кузьмич Катерина в 2012 р. здобула перемогу в IV етапі XII Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, присвяченого Шевченківським дням під гаслом «Об'єднаймося ж, брати мої» за темою «Ідея соборності України: творчість Тараса Шевченка; народ, суспільство, держава, родина. Минуле, сучасне і майбутнє.» у номінації «Історія України і державотворення. Тема роботи: «Моя маленька Батьківщина» (село Кам'янець-Случанське).

Кліпа Роман в 2013 році здобув друге місце у III етапі Всеукраїнської експедиції учнівської та студентської молоді «Моя Батьківщина – Україна»

Напрямок: «Козацькому роду нема переводу». Тема роботи: "Національно-визвольна революція під проводом Богдана Хмельницького"

Радкевич Роман - нагороджений дипломом за участь в III етапі конкурсу науково – пошукових робіт присвяченому 200 – річчю народження Т. Г. Шевченка. Тема роботи: «Сарненщинщина в роки II Світової війни».

Антонюк Олександра здобула перемогу в III етапі XIV Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, присвяченого Шевченківським дням під гаслом «Об'єднаймося ж, брати мої» у номінації «Історія України і державотворення», «Звичаї і традиції у національному одязі Західного Полісся у другій половині XIX – першій половині XX століття». – 2014 р.

Маковецька Ірина здобула перемогу в III етапі XV Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості під гаслом «Об'єднаймося ж, брати мої!» (номінація «Історія України і державотворення») на тему: «Гуртуймося, Братове - Українці! Лиш через терни шлях веде до зір» (В. Шовкошитний), присвячений 25 річчю незалежності України на тему: «Усна народна творчість в процесі формування українського суспільства» - 2015 р..

Протягом навчального року учні груп відвідують музей ліцею.

Музеєм завідує викладач історії Сахненко Любов Миколаївна, викладач історії, спеціаліст вищої категорії. В 2012 р. за підготовку учениці, Кузьмич Катерини, робота якої здобула перемогу в IV етапі XII Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, присвяченого Шевченківським дням під гаслом «Об'єднаймося ж, брати мої» за темою «Ідея соборності України: творчість Тараса Шевченка; народ, суспільство, держава, родина. Минуле, сучасне і майбутнє.» у номінації «Історія України і державотворення. Тема роботи: «Моя маленька Батьківщина» (село Кам'янець-Случанське) нагороджена Грамотою Міністерства освіти і науки України, та наручним годинником від міністра освіти і науки України.

Постійно в творчому пошуку, залучає учнів до краєзнавчої пошукової роботи, свідченням чого є досягнення учнів.